№ 17/1956.

FINANSUTSKOTTETS betänkande № 17/1956 med anledning av Ålands landskapsstyrelses framställning till Ålands landsting med förslag om utverkande av extraordinarie anslag för om- och tillbyggnad vid Ålands lantmannaskola. (30/1956).

Utskottet har vid besök på Ålands lantmannaskola rådgjort med landskapsagronomen Ernst Johansson och t.f. föreståndaren Tor-Göran Heinström och besett lantmannaskolans lokaliteter.

Det uppgjorda förslaget synes i huvudsak komma att avhjälpa de väsentligaste bristerna i lantmannaskolans skolhus. Tillbyggnaden är planerad med iakttagande av största sparsamhet och med utnyttjande av den förefintliga byggnaden på bästa sätt. Utskottet hade dock gärna sett, att något större utrymmen för eleverna kunnat inrymmas i förslaget. Då likväl elevantalet under de senaste tiderna varit knappt, är det kanske skäl att icke nu föreslå utvidgning av projektet. Då landets finansiella ställning dessutom för närvarande är svag, vill utskottet omfatta förslaget utan reservationer.

På grund av det ovan framförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte ingå till Ålandsdelegationen med en framställning om extraordinarie anslag för om- och tillbyggnad av Ålands lantmannaskola av följande lydelse:

Till Ålandsdelegationen

Från Ålands landsting.

Frågan om landskapets bygdeskolor har ett flertal gånger behandlats av Ålands landsting. Den 2 mars 1948 beslöt landstinget sålunda förkasta en petition angående sammanslagning av Ålands lantmannaskola och Ålands ambulerande lanthushållsskola. För att emellertid få frågan allsidigt belyst gavs landskapsstyrelsen i uppdrag att verkställa en utredning rörande möjligheterna att samordna och centralisera de åländska bygdeskolorna så, att deras verksamhetsprogram på bästa sätt skulle komma att tjäna landskapets behov. Den av landskapsstyrelsen verkställda utredningen förelades landstinget vid höstsessionen år 1949. Vid plenum den 24 november 1949 beslöt landstinget giva landskapsstyrelsen i uppdrag att på nytt verkställa en utredning angående samordnandet av bygdeskolornas, folkhögskolan inbegripet, verksamhet. Landskapsstyrelsen anmodades samtidigt överväga lämpligheten av att för ändamålet tillsätta en specialkommitté med uppdrag att utreda möjligheterna att samordna de åländska bygdeskolorna. Kommittén, som bestod av fem medlemmar, representerande olika skolor och organisationer, gick in för att

frågan belyst på två linjer, nämligen möjligjeten av 1) en centralisering på ett ställe av de åländska bygdeskolorna, avseende närmast Ålands folkhögskola, Ålands lantmannaskola, Ålands lanthushållsskola, Ålands kvinnliga hemslöjdsskola och Ålands manliga metall- och träslöjdskola (eventuellt en samförläggning av dessa skolor med Ålands Yrkesskola); 2) en samordning av dessa skolor så långt det kunde anses vara lämpligt ur landskapets speciella förutsättningar och behov. Då kommittébetänkandet, vilket inlämnades till landskapsstyrelsen den 10 oktober 1950, icke innehöll någon ekonomisk utredning angående kostnaderna för åstadkommandet av en åländska bygdeskola samt de inbesparingar, vilka kunde påräknas vid en eventuell samordning, beslöt landskapsstyrelsen den 18 november 1954 uppmana kommittén kompletterad med en fackman på byggnadsfrågor, att även utreda frågan i detta avseende. Den 21 februari 1955 erhöll landskapsstyrelsen kommitténs betänkande angående frågans ekonomiska sida. Till landstingets vårsession år 1955 inkom landskapsstyrelsen med en framställning, i huvudsak baserad på de utarbetade kommittébetänkandena. Enligt denna framställning ansåg landskapsstyrelsen sig icke kunna förorda att landskapets nuvarande bygdeskolor samordnas till en enda bygdeskola. Vid plenum den 16 mars 1955 beslöt även landstinget att Ålands folkhögskola och Ålands lantmannaskola såsom hittills skola verka såsom självständiga skolor, envar på sin nuvarande plats, samt Ålands lanthushållsskola såsom hittills ambulerande. Samtidigt anmodades landskapsstyrelsen förelägga landstinget förslag till framställning hos Ålandsdelegationen om utverkande av extraordinarie anslag för bl.a. utbyggnad och renovering av Ålands lantmannaskola.

I stöd av detta sistnämnda beslut har landskapsstyrelsen låtit anskaffa nödiga huvud- och detaljritningar för en fullständig renovering av den nuvarande skolbyggnaden samt för en erforderlig tillbyggnad om c:a 500 m^3. Ritningarna har utarbetats av arkitekt K.R. Lindgren samt kostnadsförslaget, slutande på 14.500.000:- av lantbruksavdelningens t.f. byggmästare Oiva Vainio.

Ålands lantmannaskolas nuvarande skolbyggnad uppfördes år 1921, S:-som byggnadsmaterial användes härvid demolerade kaserner från första världskriget. Denna påtvugna sparsamhetsåtgärd medförde även att skolan icke ens som nyuppförd kunde anses motsvara tidsenliga krav. Trots ordinära underhållsarbeten under de gångna 35 åren befinner sig skolbyggnaden i detta nu i ett sådant skick att en genomgripande renovering är ofrånkomlig. Frågan om bygdeskolornas samordning har givetvis bidragit till att större underhållsåtgärder i skolbyggnaden fått anstå de senaste åren, men i och med landstingets beslut i bygdeskolfrågan har

skolbyggnadens iståndsättande fått förnyad aktualitet. Men enbart en renovering av den nuvarande skolbyggnaden är icke tillfyllest. För att kunna anpassa undervisningen efter tidens krav erfordras en mindre tillbyggnad. Efter det dessa byggnadsplaner genomförts kan Ålands lantmannaskola anses arbeta under vida gynnsammare förhållanden än hittills samtidigt som problemet med skolbyggnaden kan avföras från dagordningen för lång tid framåt. En helt ny skolbyggnad vore givetvis önskemålet, men då ett dylikt projekt skulle medföra avsevärda kostnader har landstinget beslutat stanna för renovering och tillbyggnad.

Renoveringsarbetena i den gamla skolbyggnaden innebär bl.a. installation av värme, vatten och avlopp samt en helt ny disposition av elevinternatet. Genom att demolerade kaserner användes vid uppförandet av skolan bär byggnaden, och då i-synnerhet elevinternatet, en tydlig prägel av kasern. Enligt planerna kommer elevrummens antal att utökas från nuvarande fyra till åtta. Härigenom kan eleverna beredas större ro för sina studier. Tillsvidare för den praktiska undervisningen i maskinlära meddelats eleverna i Jomala gårds dragiga och kalla redskapslider och -skjul. Genom att en ny slöjdsal inredes i samband med om- och tillbyggnaden, kan den nuvarande slöjdsalen disponeras som maskinhall. Tack vare detta kommer även undervisningen i maskinlära, för övrigt ett av skolans viktigaste läroämnen, att kunna bedrivas under fullt tillfredsställande förhållanden. Tillbyggnadens första våning kommer att inrymma, förutom den redan nämnda slöjdsalen, bagarstuga samt nödvändiga förvaringsrum. Andra våningen åter inrymmer bespisningskök samt rum för skolans husmor och köksbiträde.

Nedanstående sammanställning visar dispositionen av utrymmena i den nuvarande skolbyggnaden samt hur desamma komma att disponeras efter om- och tillbyggnaden.

	Den nuvarande skolbyggnaden	Efter om- och till-tillbyggnaden
Bottenvåningen		
Slöjdsal	67,5 m^2	73,0 m^2
Maskinhall	-	55.9 "
Kök	35.1 "	-
Tamburer	47.4 "	52.4 "
Tvättrum	-	9.7 "
Pann- och bränslerum	-	35.7 "
Rum för husmor	14.8 "	-
Bagarstuga och skafferier	5.5 "	23.8 "
Diverse utrymmen	9.7 "	6.5 "
Summa	180.0 m^2	257.0 m^2

I våningen			
Lärosal	99.1 m²		99.1 m²
Matsal	41.3 "		46.0 "
Kansli	15.4 "	(Samlingsrum)	15.4 "
Tamburer	24.2 "		19.5 "
Kök	-		25.1 "
Rum för kökspersonalen	-		37.6 "
Skafferier och diverse utrymmen	-		14.3 "
Summa	180.0 m²		257.0 m²
II våningen			
Elevrum	121.4 m²	(4 st.)	98.6 m² (8 st.)
Korridorer och diverse utrymmen	58.6 "		70.4 "
Tvätt-och toalettrum	-		11.0 "
Summa	180.0 m²		180.0 m²

Övriga uppgifter beträffande den planerade renoveringen och tillbyggnaden framgår i detalj av till denna skrivelse bifogade ritningar och arbetsbeskrivning.

Det framhålles, och detta med all rätt, att största vikt bör fästas vid de blivande jordbrukarnas yrkesutbildning. För de åländska jordbrukarnas fackutbildning finnes inom landskapet endast en skola, Ålands lantmannaskola. Med tanke på att c:a hälften av landskapets befolkning får sin utkomst från jordbruket, är det givetvis en första rangens fråga att Ålands lantmannaskola befinner sig i ett sådant skick att jordbrukarungdomen verkligen söker sig till densamma. Men lika viktigt som att skolan får elever är det givetvis att skollokaliteterna tillåter en fullt tidsenlig undervisning.

På grund av vad ovan anförts får Ålands landsting vördsamt anhålla att Ålandsdelegationen måtte tillerkänna landskapet Åland ett extraordinarie ansla om 14.500.000:- för om- och tillbyggnad av Ålands lantmannaskola.

Mariehamn den 1956.

På Ålands landstings vägnar:

.....

.. ..

Mariehamn, den 18 november 1956.

På finansutskottets vägnar:

Lennart Mattsson

Rolf Sundman

Närvarande i utskottet: ordföranden Lennart Mattsson samt ledamöterna Elis Andersson, Nils Clemes, Evald Häggblom och Gunnar Häggblom.